

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Pismo do Józefa Macheja, członka Komisji Prawniczej omawiające zmiany i poprawki do wniosku Komisji w sprawie ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego - Katowice, 30.11.1927 r.

Liczba stron oryginału

7

Liczba plików skanów

8

Liczba plików publikacji

8

Sygnatura/numer zespołu

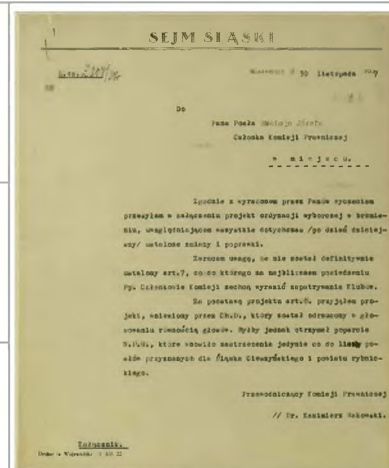
TR 063.012

Data wydania oryginału

1927

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Digitalizacja

SEJM ŚLĄSKI

L. dz. 2204/24

ZE

Katowice d 30 listopada 1927

63.12.11

Do

Pana Posła Macheja Józefa

Członka Komisji Prawniczej

w m i e j s c u.

Zgodnie z wyrażeniem przez Panów szczeniem
przesyłam w załączeniu projekt ordynacji wyborczej w brzmie-
niu, uwzględniającem wszystkie dotychczas /po dzień dzisiej-
szy/ ustalone zmiany i poprawki.

Zwracam uwagę, że nie został definitywnie
ustalony art.7, co do którego na najbliższem posiedzeniu
Pp. Członkowie Komisji zechcą wyrazić zapatrywania Klubów.

Za podstawę projektu art.8. przyjąłem pro-
jekt, wniesiony przez Ch.D., który został odrzucony w gło-
sowaniu równością głosów. Byłby jednak otrzymał poparcie
N.P.R., które wnosiło zastrzeżenia jedynie co do liczby po-
słów przysznanych dla Śląska Cieszyńskiego i powiatu rybnic-
kiego.

Przewodniczący Komisji Prawniczej

// Dr. Kazimierz Rakowski.

Załącznik.

Komisja Prawnicza

ZE

Wniosek

Komisji Prawniczej w sprawie ordynacji wyborczej do Sejmu
Śląskiego.

Ustawa

z dnia 1927 roku

w przedmiocie ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego.

Rozdział I.

Czynne prawo wyborcze.

Art. 1.

Prawo wybierania posłów do Sejmu Śląskiego przysługuje obywatelom Rzeczypospolitej obojga płci, którzy w dniu wyłożenia list wyborczych:

- a/ skończyli 25 lat życia,
- b/ zamieszkują od roku na terenie województwa śląskiego bez przerwy,
- c/ nie są pozbawieni prawa tego z mocy art.4. niniejszej ustawy.

Art. 2.

Czynne i bierne prawo wyborcze nie przysługuje osobom wojskowym, znajdującym się w stałej lub czasowej czynnej służbie, nie wyłączając czasowo urlopowanych. Jednak prawo wybieralności przysługuje członkom armji, którzy, stojąc poza służbą prezencyjną, pełnią w myśl ustaw o służbie wojskowej chwilo-wo czynną służbę wskutek powołania na ćwiczenia celem wyszkolenia.

Art. 3.

Każdy wyborca może wykonywać prawo wybreru tylko osobiście i tylko w jednej gminie, chociażby nawet w kilku gminach posiadał miejsce zamieszkania. Wybierać może tylko ten, kto został wciągnięty na listę wyborców /do kartoteki wyborczej/.

Art. 4.

Prawo wybierania nie przysługuje:

- 1/ pozbawionym całkowicie lub częściowo własnowolności, tudzież upadłym dłużnikom w czasie trwania tego stanu;
- 2/ pozbawionym z mocy orzeczenia sądowego władzy ojcowskiej, względnie rodzicielskiej w czasie trwania tego stanu;
- 3/ prawomocnie skazanym wyrokiem sądowym, jeśli zarazem orzeczono oddanie, względnie dopuszczalność oddania pod dozór policyjny lub do domu pracy, - na czas trwania dozoru lub pobytu w domu pracy, w każdym razie przez lat 3. po prawomocności wyroku, o ile w myśl innych przepisów pozbawienie praw wyborczych nie rozciąga się na dłuższy czas;

4/ nadto odnośnie do obywateli, pochodzących z górnośląskiej części województwa, z byłej dzielnicy pruskiej i z Rzeszy Niemieckiej:

- a/ pozbawionym prawomocnym wyrokiem sądowym obywatelskich praw honorowych, a to na czas trwania tego stanu,
- b/ prawomocnie skazanym za kradzież i sprzeniewierzenie /cz.2.rozdz.19.kodeksu karnego, obowiązującego w byłej dzielnicy pruskiej/, oszustwo i nieuczciwość /cz.2.rozdz.22.kodeksu karnego/, lichwiarski wyzysk, stręczycielstwo do nierządu, tudzież zbrodnie i występki, odnoszące się do wykonywania praw obywatelskich /cz.2.rozdz.5.kodeksu/, a to w braku innych przepisów prawnych na przeciąg lat 3. po odbyciu kary;

5/ odnośnie do byłej dzielnicy austriacko-węgierskiej prawomocnie skazanym:

- a/ za zbrodnie przewidziane w austriackiej ustawie karnej, tudzież za przekroczenia kradzieży, sprzeniewierzenia i uczestnictwa w tychże, oszustwa i stręczycielstwo do nierządu /par.460, 461, 463, 464, 512. ustawy karnej/;
- b/ za przestępstwa przewidziane w par.1. ustawy z dnia 28.maja 1881 r. o środkach zaradczych przeciw nierzetelnemu postępowaniu w czynnościach kredytowych /Dz.P.P.nr.47/, względnie w par.2, 3. i 4. ces.rozp.z dnia 12.października 1914 r. /Dz.P.P.nr.275/;
- c/ za przestępstwa przewidziane w par.1.ustawy z dnia 25 maja 1883 r. o przepisach karnych przeciwko udaremnieniu egzekucji /Dz.P.P.nr.78/;
- d/ za przekroczenia przewidziane w par.1, 2, 3, 4. i 5.ustawy z dnia 24.maja 1885 r., zawierających postanowienia karne o dopuszczalności osadzenia w domach pracy przymusowej lub zakładach poprawczych /Dz.P.P.nr.98/;
- e/ za przekroczenia przewidziane w par.1. ustawy z dnia 19.lipca 1877 r., zawierającym przepisy, mające na celu położenie tamy opilstwu /Dz.P.P. nr.67/ i w par.523 i 524 u.k., jeśli orzeczono karę aresztu;
- f/ za przestępstwa przewidziane w par.66 do 69. ustawy z dnia 5 lipca 1912 r. w przedmiocie wprowadzenia nowej ustawy o sile zbrojnej /Dz.P.P.nr.128/, o ile przestępstwo popełniono przeciwko polskiej sile zbrojnej;
- g/ za przestępstwa przewidziane w ustawie z dnia 2.lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej / Dz.U.R.P.nr.67,poz.449/, względnie poprzednio obowiązujących w tym przedmiocie przepisach, jeżeli ze skazaniem łączą się te same skutki, co ze skazaniem za przekroczenie oszustwa;
- h/ za występki przewidziane w ustawie z dnia 26.stycznia 1907 r. w przedmiocie postanowień karnych, mających na celu ochronę wyborów /Dz.P.P.nr.18/, a to na czas określony w par.14. tejże ustawy;
- i/ za przestępstwa przewidziane w par.11, 18. i 19. ustawy z dnia 16.stycznia 1896 r. o kupczeniu żywnością i niektórymi przedmiotami użytkowymi /Dz.P.P. nr.89. z r.1897/;

Pozbawienie prawa wybierania, o ile skutków karno-sądowych skazania nie uchylono wcześniej, ustaje przy zbrodniach wymienionych w par.6. ust.1 do 10 ustawy z dnia 15. listopada 1867 r. /Dz.P.P.nr.131/ z chwilą odbycia kary przy zbrodniach, za które orzeczono kary co najmniej 5-letniego pozbawienia wolności - po 10 latach po odbyciu kary, przy innych zbrodniach - po latach 5-iu po odbyciu kary, zaś przy występkach i przekroczeniach po upływie 3 lat po odbyciu kary.

6/ Odnośnie do byłej dzielnicy rosyjskiej prawomocnie skazanym:

- a/ za zbrodnie, tudzież za kary, z którymi łączy się pozbawienie lub ograniczenie praw /art.25. do 30.k.k./, tudzież pozbawionym praw w myśl kodeksu kar głównych i poprawczych;

- b/ za przestępstwa wymienione w art.79.cz.2, 149, 158, do 160, 168 cz.2.ust.2, 212 cz.2, 274 do 276, 277 cz.2, 279, 280 cz.2, 283, 351, 352, 420 ust.2, 427 do 429, 430 cz.1, 431, 432, 434 cz.2, 434, 435 cz.2, 436 do 441, 442 cz.3, 443 cz.3, 445, 446, 466, 500 cz.1.ust.2, 502, cz.2, 505 cz.1, 515 do 521, 524 do 527, 529, 574 cz.1 i 2, 575, 578, 580, 599, 600, 601, 602, 607 do 619, 620 cz.3, 657, 658, 665, 673 cz.2. i 674 k.k. z r.1903 bez względu na wymiar orzeczenia kary;
 - c/ za przestępstwa wymienione w art.284 cz.2, 285 cz.2, 289 k.k. z r.1903, jeżeli orzeczono jaką główną conajmniej karę pozbawienia wolności;
 - d/ za przestępstwa wymienione w art.551, 552 cz.1, 2 i 3, i 556 do 559 k.k. z r. 1900, jeżeli orzeczono jako karę główną przynajmniej karę trzymiesięcznego więzienia;
 - e/ za przestępstwa przewidziane w cz.XXXII, XXXIII i XXXVI k.k. z r.1900, jeżeli ustawa przewiduje karę więzienia lub karę surowszą;
 - f/ za przestępstwa przewidziane w cz.IV i XXXVII k.k. z r.1900, jeśli ustawa przewiduje karę więzienia, zastępującego dom poprawy;
 - g/ za przestępstwa przewidziane w ustawie z dnia 20 lutego 1920 r. w przedmiocie kar za pogwałcenie przepisów, dotyczących powszechnego obowiązku służby woj- skowej /Dz.U.R.P.nr.20 poz.104/, jeżeli wymierzono karę więzienia;
 - h/ za występki przewidziane w dekrete z dnia 18 stycznia 1919 r. o postanowie- niach karnych za przeciwdziałanie wyborom do Sejmu i wykonywaniu obowiązków poselskich /Dz.P.P.nr.5, poz.9/, jeżeli wymierzono karę pozbawienia wolności;
 - i/ za przestępstwa, polegające na lichwiarskim wyzysku; pozbawienie prawa wybie- rania rozciąga się na czas trwania skutków przewidzianych w art.25 do 30 k.k., a zresztą ustanie z upływem lat 3-ich po odbyciu kary, o ile przepis szczególny nie zawiera innego postanowienia.
- 7/ prawomocnie skazanym: przez sądy wojskowe za zbrodnie pospolite wyszczególnione powyżej w ust.4, 5. i 6, oraz za przestępstwa wojskowe, jeśli orzeczono utratę praw obywatelskich honorowych lub postąpiono w myśl art.23, 24, 42 i 43 rozporzą- dzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. w przedmiocie wprowadzenia w życie wojskowego kodeksu karnego /Dz.U.R.P.nr.59, poz.369/.

Jeżeli jakikolwiek z wyżej wymienionych wypadków zajdzie, lub ujawniony zostanie już po upływie terminu do wniesienia reklamacji, a Komisji Wyborczej zosta- nie w tym względzie przedłożony urzędowy dowód, nie może już żadna osoba wykonywać prawa wyborczego, pomimo wpisania jej do listy wyborczej./Tę samo odnosi się do takie- go wypadku, jeżeli dana osoba utraciła później obywatelstwo państwowe, lub jeżeli zostanie wykazane, że w myśl art.2. niniejszej ustawy jest wyłączoną od wykonywania prawa wyboru.

Rozdział II. Bierne prawo wyborcze.

Art. 5.

Na posła do Sejmu Śląskiego ma prawo być wybrany każdy obywatel Rzeczy- pospolitej Polskiej bez różnicy płci, który

- a/ posiada czynne prawo wyborcze,
- b/ do dnia ogłoszenia wyborów w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Pol- skiej ukończył 30 lat życia.

W wypadkach zakwestjonowania prawa wybieralności rozstrzyga wyłącznie Sąd Apelacyjny w Katowicach.

Art. 6.

Pracownicy państwowi i samorządowi z chwilą wyboru na posła otrzymują na czas trwania kadencji sejmowej płatny urlop. Urzędnicy administracyjni nie mogą być wybierani w tych okręgach wyborczych, w których pełnią swą służbę.

Lata spędzone na wykonywaniu mandatu poselskiego liczą się do lat służby.

Rozdział III.

Okręgi wyborcze /obwody głosowania/.

Art. 7.

Obszar województwa śląskiego podzielony zostaje na 8 okręgów wyborczych, a mianowicie:

Powiaty Cieszyn i Bielsko tworzą	I.	okręg i wybierają	6 posłów
" Katowice miasto	II.	" "	4 "
" " wieś	III.	" "	6 "
" Lubliniec i Tarnowskie Góry	IV.	" "	4 "
" Świętochłowice	V.	" "	6 "
" Pszczyna	VI.	" "	5 "
" Rybnik	VII.	" "	6 "
" Królewska Huta	VIII.	" "	3 "

Razem na mandaty z powiatów przypada 40 posłów

Ponadto 8 posłów zostaje wybranych z listy krajowej /wojewódzkiej/ tak, że ogólna liczba posłów wynosi 48.

Art. 8.

Wszystkie przepisy ordynacji wyborczej, która obowiązywała w r. 1922. w przedmiocie listy państwowej, obowiązują w zastosowaniu do listy wojewódzkiej, z tym zastrzeżeniem, że dzielnikiem przyjmowanym za podstawę do podziału mandatów z listy krajowej jest nie liczba wszystkich mandatów /48/, lecz liczba mandatów uzyskanych w okręgach /40/.

Poprawka P.P.S. Rozdział mandatów z listy wojewódzkiej następuje w ten sposób, że Główna Komisja Wyborcza dzieli wszystkie oddane w województwie głosy przez 48, czyli przez liczbę mandatów i według uzyskanego dzielnika przydziela mandaty dla poszczególnych stronnictw, bez względu na to, czy dane stronnictwo uzyskało mandat w okręgu wyborczym lub nie.

Rozdział IV.

Zasady głosowania.

Art. 9.

Każdy urząd gminny winien prowadzić stały wykaz osób uprawnionych do głosowania, według nazwiska, imienia, wieku, zawodu i miejsca zamieszkania.

Te listy wyborcze winny być stale dostępne dla publicznego wglądu. Prawo i termin wnoszenia reklamacji określi rozporządzenie wykonawcze Rady Wojewódzkiej /art. 15/. Uwzględnia się tylko te reklamacje, które zostały wniesione co najmniej na 8 dni przed terminem wyborów. Co 6 miesięcy zarządy gmin, względnie miast obowiązane są dokonać kontroli list wyborczych /kartoteki wyborczej/.

Art. 10.

Przeprowadzenie wyborów, oraz ustalanie wyniku wyborów jest publiczne.

Czynność przewodniczących ławników i sekretarzy przy wyborach i obwodach wyborczych, oraz ławników przy ustaleniu wyniku wyborów w okręgach wyborczych jest urzędem honorowym i bezpłatnym.

Art. 11.

Prawo wyborcze wykonuje się osobiście przez kartki składane w zamkniętym i dla innych niedostępnym miejscu do nieprzejrzystej ostatecznej koperty i przez włożenie zamkniętej koperty z kartką wyborczą do urny wyborczej. Kartki wyborcze muszą być z białego papieru i nie mogą być oznaczone żadnymi widocznymi znakami.

Art. 12.

Kartki wyborcze należy poza lokalem wyborczym zaopatrzyć w numer listy, na którego wyborcę swój głos chce oddać, piśmiennie lub w drodze druku. Organizacje i grupy wyborcze istnieją na całym obszarze województwa, otrzymują jeden i ten sam numer listy we wszystkich okręgach. Łączenie /blokowanie/ list wyborczych jest dozwolone. Obowiązują w tym względzie w zastosowaniu odnośne przepisy państwowej ordynacji wyborczej. To samo tyczy i sprawy następstwa w razie wygaśnięcia mandatu.

Art. 13.

O ważności lub nieważności kartek wyborczych rozstrzyga z zastrzeżeniem sprawdzenia przez Sąd Apelacyjny w Katowicach wyłącznie Komisja Wyborcza Okręgu wyborczego większością głosów.

Nieważne kartki wyborcze należy celem sprawdzenia przez Sejm, względnie Sąd Apelacyjny w Katowicach dołączyć do protokołu wyborczego. Kartki uznane za ważne przewodniczący Komisji Wyborczej opieczętowane i przechowuje tak długo, dopóki Sąd Apelacyjny w Katowicach nie uzna ważności wyborów.

Art. 14.

Wybory do Sejmu Śląskiego winny się odbywać na całym obszarze województwa śląskiego w jednym dniu, wyznaczonym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Dniem tym powinna być niedziela albo święto ustawowe.

Art. 15.

Rada Wojewódzka wyda szczegółowe przepisy co do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Śląskiego, o ile to postępowanie nie jest unormowane już w niniejszej ustawie.

Regulamin ten może zostać zmieniony tylko za zgodą Sejmu Śląskiego.

Koszty za formularze potrzebne do wyborów, oraz koszty ustalenia wyniku wyborów ponosi Skarb Śląski, wszystkie inne koszty wyborów ponoszą poszczególne gminy.

Art. 16.

Ustawa niniejsza obowiązuje od dnia jej ogłoszenia.

Art. 17.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Radzie Wojewódzkiej.

Poprawki Klubu Niemieckiego.
-----Art.

Uprawniony do wybierania posłów na Sejm Śląski jest, kto:

- 1/ posiada obywatelstwo polskie,
- 2/ w dniu wyborów ukończył 25 rok życia,
- 3/ w dniu wyłożenia listy wyborczej /kartoteki wyborczej/ zamieszkuje w przeciągu jednego roku bez przerwy na terenie województwa śląskiego.

Art.

I. Prawa wyborczego pozbawiony jest:

- 1/ kto został oddany pod kuratelę lub podlega tymczasowej opiece albo znajduje się z powodu umysłowej ułomności pod opieką,
- 2/ /porównaj druk nr.827, art.4. liczba 3/.

II. Wykonanie prawa wyborczego jest w zawieszeniu:

dla członków armji czynnej, do której zalicza się wszystkich szeregowych, podoficerów i oficerów.

III. Prawa wyborczego wykonywać nie mogą:

- 1/ osoby, umieszczone z powodu choroby lub nieudolności umysłowej w zakładzie kuracyjnym lub opiekuńczym,
- 2/ więźniowie karni i śledczy, jak również i osoby, trzymane z powodu sądowego lub policyjnego zarządzenia pod ochroną. Przepis ten nie ma zastosowania do osób, znajdujących się z powodów politycznych w więzieniu ochronnem.

Art.

Wybierać może tylko, kto został wciągnięty do listy wyborców /kartoteki wyborczej/. Prawo wyborcze wolno tylko w jednym obwodzie wyborczym wykonywać.

Art.

Prawo wybieralności posiada każdy do wyborów uprawniony człowiek, liczący w dniu wyborów 30 lat i nie wykluczony od prawa wyborczego.